

A' ROMAI CSÁZÁRSÁG AP. KIRÁLYI FELSŐ-
 NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

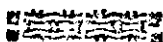
Adult BÉTSBŐL Pénteken 11. Novemberben 1791.

Belgrád Várának által adása.

Minekutánna 3 Lófarkú Basa *Aba-Bekir*, a' maga számos követővel, és mint egy 3000-ból álló fegyveres népével, Okt. 22-dikén, dél után, a' Belgrádi környékbe érkezett volna, Generál Fő-Strázsármester Gr. *Kolovráth*, Oberster *Nikolett* és Májor *Dezső* egy Sereg Hűszártól követve eleibe küldi közönten; ki a' maga minden Kísérőivel, sok *Spáhikkal* és nagyobb rangú embereivel nagy pompával mennek a' Városba. Csak Lovas emberei, 300-nál többen valának, kik drága készületű paripákat vezetnek vala; sokan valának gyalog követői; kik ezüst pántzakkal rész szerint előtte, rész szerint pedig a' Basa lova mellett mennek vala. A' 3000-ból álló fegyveres Törökség azonban a' *Konstantinápolyi Kapu* előtt táborba szálla. A' Basa

B b b b b

10-

le-szálla lováról a' Generál szállása előtt, ki őtet fel-tett kalappal fogadván, által adá a' maga Bel-grádat által-vevő tellyes hátalmú Levelét *Kolovrat*-nak, mellyet Ud. Tanácsos *Zierer* Némre fordí-ta. A' fok meg-esett Török tzeremoniák, kávézá-sok és dohányozások után, asztalhoz üle *Abu-Bahir*, minden Elé való Törökjeivel edgyütt a' Gene-rálnál, és ebéd után ugyan azon rendel, mellyel a' Városba jött vala, ki-menz a' Városon kívüli lévő Táborhoz, azon külömbséggel, hogy a' Basát és egy néhány Elé-való Törököt kötsin vitel vala a' Generál magával. Okt. 23-dikán jó reggel meg-látogatá a' Basát a' Generál a' maga Táborába; kit követnek vala: egy Svadron *Vétsey* Húszár, a' je-len lévő *Stábális* Tisztek, és a' *Károlyi* Serge Török és tábori musikálsai. Ölinekutánna egymást e-gész barátsággal köszöntötték volna, egy árága *Diványra* telepedének, hol a' Várnak által-adásától beizélgetnek vala. Ezek után lóra üle a' Basa min-den ő követőivel edgyütt a' Generál követésére; és bé-menének a' Várba; mely menetel igen szép vá-la. Fő Strázsamester *G. Deszöffy* mégyen vala elől a' *Vétsey* Húszároknak egy szárnyával, és őtet kö-veti vala a' fok Törökség lö-hátort, az ezüft pál-tzás gyalogok, a' Generális és a' Basa; végre pe-dig mennek vala minden *Stáb* Tiszteink és az elé-való Törökség; kiket követének a' pompás kézfüle-tű vezeték lovakot vivő Törökök és a' szölgák; és ezeket így rekelzi vala-bé a' *Vétsey* Húszárjainak egy Svadroma. Az Oberster *Hann* szállásánál minnyájon le-szállának; és egy Palotába menvén, az által adattatásnak Leveli fel-olvasatának, és mind a' két részről Biztosok rendeltetének mindeneknek által-adására, és által-vevésére. Egy néhány órák múlva visszfa térének ezek, és azonnal az által-adásnak Levelé mind a' két részről el-készíttevéen, és által tseréltevéen, a' Vár Kapuk költssi által a-datának. Ekkor megint minnyájon paripákra üle-nek; és a' Törökök Táborba menének, kiket a' Generál tsak a' nagy piatzig követvén visszfa tére.

Dél-után ki-mene a' Generál megint a' Basához, ugyan azon kifizővel, mellyel reggel ment vala, és bútsut veve a' Basától a' Táborban; a' midőn a' *Károlyi* Sergebéli Török és tábori musika egymást fel-váltva zengedéznek vala. Minek utánna el-bútsuztanak volna egymástól, viszsa tére a' Generál azon az *Arábiai* Mén lovan, mellyet a' Basa aján-dékoza neki. Okt. 24-dike vala hát az, mellyen a' Törökök meg-szállák ujra Belgrádot, és a' mié-ink ebből ki-költözének. Már egy nappal ez előtt a' Széva vízének bal partján a' Battiériák állittatta-nak vala fel 12 Ágyúkkal, mellyek ezen alkalma-tóssággal menydörögnek vala. 24-dikben reggeli 8 órator következendő rendel jövének ki a' mi nép-jeink: elől jött egy Svadron *Vétsy* Húszár, az után *Károlyinak* 3 bat. és egy batalion *Jeletsits*, a' Sántz-ban levő Kompaniák, és végre megint egy Svadron *Vétsy*, melly meg-cavén, a' Törökök fel-kerelkedé-nek a' Táborból, és szép musika szónál bé-menvén Be-grádba — már Okt. 24-dikétől fogva megint ők birják.

Elegyes Belső Tudósítások.

Kolozvár 20-dik Okt. — „Az Erdély Orizági M. Püspök Ur ő Exia *Alvinczi* Püspöki Residentziá-ja, Tselédjének gondotlansága miatt, ez előtt 10 napokkal éttakának idején, midőn mindenek jó á-lomban valának, a' Házi tüztől meg-gyűlván, csak akkor vevék észre, midőn az Épületnek fedele le-égett vala; melyre nézve sok károk okoztattanak, noha manovi és mikben, még meg nem határoz-hajuk. Ilyen károkat szoktak okozni a' tunya, rest, gondatlan, 's nevezetesen a' tüzre nem vigyá-zó Ámos tselédok. Nem gondolhatjuk honnan va-gyon, hogy most minden Gazda és Gazdaliszony azon panaszoit, hogy roszsz, álnok, tökéletlen Tse-lédje! Halznos volna ebben, örök emlékezetű di-tatóságos II dik *Josyf*nek kégyelmes Rendelése, hogy ural fel aljon. — „Mi a' káreken által esénk, és ha boruak annyi nem lett-is mint tavaly, de jobb lett.

lett. A' *must* Kolosvárt hallatlan drága volt az idén, melyet még ott az emberek nem értek. Egy 8 kupás (pint) *veder must* 1 r. for. 20 kron-is elment; melly ízerint 1 kupa *must* 10 kr. Ezen Bétsben is egy kupa bort ihatunk; Magyar Országának pedig sok V-gyciben 10 kupa jó ó-bort lehet vele ionya. Itt a' marha és a' kövér Sertés még eddig igen drága.

Béts. — A' Felsőleges Korona Hertzezné szülése órája Okt. 12-dikétől fogva bizonytalan; azért már a' F. Hertzezné a' gráditsokon mások által vitettetik. Kézf a' Kurir, ki ezen örvendetes hírrel Nápolyba fog menni. — Hertzeg *Auersperg* egy néhány rendbéli drága Magyar Köntöst készítettett, és 15-dikben indul Nápolyba, hogy a' Fársáng végével a' Nápolyi Felsőlegét Bétsbe kifizje. — A' N. Magyar K. Testörző Sereghez, az ujj Gárda Kapitány Ur által olyan rendelés érkezett, hogy ez után a' Gárda Tiszt Urak fel-írják neveiket, a' midőn a' Gárda háztól ki-mennek, és azt is, miért? és hová? Ellve 11, reggel pedig 7 órakor, a' szolgálatban lévő Tiszt el-járja a' szobáikat és visitál. A' *Bellikumhoz* jelentő Levél ment, hogy a' Regementeknél lévő Magyar Nemes ifjakat, ezeknek belső és külső tökéletességeiket adják-fel; mivel ezután ezek közül vállasztatnak Gárdák, és nem a' Vármegyék fognak adni. — A' Magyar Gárdának Olofz Nyelvet, és Tántzot tanító Professzorai el-botsáttattak; Hadnagy *Berzevitzy Imreh* Ur pedig, ki már 28 esztendeig szolgált a' N. Gárdánál, Kapitányi rangal, és 400 forintokkal nyugodalomra ment. Váratlan hírekkel kezdének az *Eszseg* felől fűvő szelek Türedelemhez szokott füleinknek kedvelenkedni; mellyek ízerint itt a' R. Catholikusok és Protellánsok között némelly értetlenségek miatt egyenetlenségek támohtanak volna. — A' dolgot, ha belőlle valami vagyon, bővebben meg-fogjuk hallani.

Külső Országokat illető elegyes történetek.

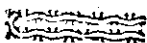
Akár ki mint okoskodjék, és igazgassa a' jó meleg kementze mellett a' Politikát — pennával: 's írjon akár árkusokat bé velle: tsak ugyan kén-telenítettik utollyára meg-vallani, hogy a' Koronás fejek' Kabinéttyaiknak dolgaik — *ritkán, 's leg-ritkábban azok, a' miknek lenni tétzenek: raro ea sunt quae videntur.* — A' bizonyos, hogy a' külső Hatalmafságok Frantzia Országra nézve két egy málsal ellenkező részekre tartathatnak oszoltaknak lenni. Anglia minden mesterségét arra fordította, hogy Frantzia Országot; a' Revoluzionak véres követkevései között mind addig veztegesse, míg a' tengereken való uraságot tőle egészízen el veheti; mert mellyik tengeri Hatalmafság volt eddig elő az, a' melly az Anglus tengeri hajós Seregnek szemeközzé mért volna nézni? — tsak egyedül a' Frantzia birodalom volt ez. Angliát a' maga tzellyának el-érésére, nem tsak Pruszszia és Hollándia, hanem még már most a' Török birodalom-is, ha nyilván nem, leg-alább titkon minden igyekezettel segíteni fogja. Tsak ebből-is hát — ha egyéb haznokat el-halगतunk-is, a' mellyeket ezen Orizágok a' Frantziáknak Revoluziojából vésznek — ki hozhattyuk azt, hogy Anglia és ennek Secundánsai, Pruszszia, Hollándia 's a' t. — addig táplálják a' Frantzia Revoluzionak tüzet, valameddig tsak ennek gyújtogatására taplót tanálnak. Már hát Angliára nézve mind egy, akár el-fogadta a' Frantziáknak Királlya az ujj Conlittntziot, akár ne, akár el-szökjék a' Király Párisból Belgium felé, akár ne, akár Erdön keresztül szökjék, akár a' leg-tisztább mezőségen: Angliának tsak a' kell, hogy égjen a' már egyszer meg-gyúlt tűz, és ő az alatt vihesse a' maga Speculátziot a' tengereken: ebben pedig ne hidje senki, hogy ötet sem Pruszszia, sem Hollándia, sem a' Törökök meg-akadályoztassák.

A' más része az Európai Hatalmaságoknak Angliának éppen ettől a' tréilyától tart, melly szerint Angliával éppen ellenkezőképpen munkálódik. Az a' Frantzia tüzet, mellyet az Anglus meg-gyújtott 's minden napokon élclzget, mindenütt óltaná a' hol lehetne. Ezeknek az Anglus ellen munkálódó Hatalmaságoknak mutató ujja az Orosz Udvar. Ez, és az Amerikai Republica, ki akarja énnék a' Seculumnak végén Angliának kezéből a' Tengeréken paraisoló három águ evező lapátot vonni, és azt akarja játszodni a' 19 dik Seculumnak le folyta alatt a' Tengeri Theátrumon, a' mit Anglia és Frantzia Ország, a' 18 diknek le-folyta alatt ugyan azon Theátrumon játszodtanak. Az Orosz birodalom tehát még most éppen nem akarja a' Frantziáknak le-romlásokat, azért: hogy Angliának miéd addig vetéskedő társokul maradjanak, valaméddig az Orosz birodalomnak és az Amerikai Republikának tengeri ereje annyira erősödhetik, hogy Angliának tsak magokra is meg-felelhessenek. Egy szóval az Orosz Udvar nagy hasznát láttya attól függeni, ha a' Frantziákat a' magok tehetőségekben meg-tarthattya. Ide járul az is, hogy már ezen-túl a' Törököket is Anglus nótán képzeli tántzolni — és így nem Frantzia nótán mint eddig; következésképpen ezen azokon is munkálkodni fog az Orosz Udvar azon, hogy ha lehet — a' Frantziákat tehetős állapotban meg-tarthassa, 's magának baráttyává tsinálhassa. — Az Orosz birodalmat ezen igyekeztében, a' Svétziai, Dániai, Spanyol és Sardiniai Udvarok előbb segitteni, mint meg-akadályoztatni fogják.

Mind ezekből tsak azt a' következtést kuzhatyuk ki, hogy bajoson adhatunk azoknak a' dolgoknak hitelt, a' mellyeket a' Frantzia Revolutzióról, a' külső Hatalmaságokról 's a' t. ebben a' dologban közönsegesen hallunk. Itt nem jöhet kérdésben az, hogy mennyit használna a' Frantzia Revolutzió az emberiségnek, ha meg erősödhetnék? — mert az Anglus és Orosz birodalomnak önnön haszon

halzon keresések forog fenn benne. — Mit kel-
 lyen itélnünk ezen tekintetben a' Német birodalom-
 ról, nem tudhattuk; mert az ő Fejeknek, a' F.
 Tsászárnak politikai és házi körülállásai nagy
 homályt húztanak itt a' mi szemünk elébe. De
 valamint hogy az e' féle világ szemé elejébe tété-
 tett dolgok — hogy az *Orosz, Dánus, és Svéd Ud-*
varok tsak úgy igérték a' Frantziáknak a' legittsé-
 get, ha a' R. Tsászár is meg-fogja velek edgyütt a'
 maga Sergeit mozdítani; mellyet ez' nem tsele-
 kelzik — hogy a' Pruszsziai Király midőn el-olvas-
 ta volna a' Frantzia Király Levelét, mellyben ez
 a' Constituzionak el-fogadását jelentette, ezen szok-
 ra fokadott: „Tsak el-fogadta tehát a' Király a'
 Konstitutiót! Nem jól tselekedett. En az egész
 Sergemmel akartam szolgálattára lenni. De az,
 hogy a' Konstitutiót el-fogadta, már az egész dol-
 gon változást tett 's a' t. — valamint hogy ezek
 jövődöre a' valóságra nézve semmit sem jelenté-
 nek: éppen ilyen módon húzhatna valaki valami
 jövődő bei bizonytalan vagy bizonyos következe-
 seket e' következő hírekből is: hogy a' Svéd
 Király nem vette el a' Stokholmi Frantzia Kövét-
 től, a' Konstitúció' el-fogadása aránt tett Jelenté-
 sét a' Frantziák' Királynának. — Hogy a' Saxo-
 niai Választó Hertzeg, halzontalan *mis másnak* ne-
 vézte a' Konstitutiót. — Hogy az Orosz Tsászár-
 né ezt mondotta volna a' Konstitutiót bé-mutató
 Frantzia Kövételnek: „Nem lehetett vala el-fogadni
 XVI. Lajosnak a' Konstitutiót, 's én el nem állok a'
 Frantzia K. Hertzegeknek tett ígéretemtől. — Hogy
 végre a' Spanyol Király ilyen nyilatkoztatást tett,
 az ő Udvaránál lévő Frantzia Minister előtt: „Nem
 hihetem, hogy szabad lett volna akkor XVI. Lajos,
 midőn el-fogadta a' Konstitutiót. „ 's. a' t.

Frantzia Országban meg azok a' Papok is; kik
 külömben a' Polgari hitnek le-tételétől természet
 szerint irtóznak, igen nagy számmal kezdettenek
 házosodni. — Közelebbrol egy alszonyi izemél-
 lyekből álló Deputázió jelenvén-meg a' N. Gyűlés
 előtt,

előtt, vádolni kezdte a' hitet le-nem tett Papokat. Ezen Deputáció következő feleletet vett a' Gyűlésnek Præzelsétől. „Alszonyaim! kentek a' Férjfiak gyönyörködtetésére, és, a' Familia szaporítására teremtettek. Bizzák a' Férjjeikre az ilyen főbe járó dolgokat.

A' leg-ujjabb hírek azt akarják véliünk el-híteni, hogy az Orosz Tsászárné valósággal egyezésre lépett közelebből a' Svéd Királlyal a' Frantzia Printzeknek fel-segillése iránt. A' bizonyos, hogy Okt. 17 dikén a' Svég Király és az Orosz Tsászárné között kötöttett Frigynek utolsó punktumai all-írás által meg-erősítettek, és e' következőknek mondainak lenni. „1.) Hogy a' Tsászárné 12-ezer emberrel és 300 ezer Rubellekkel tartozzék, ha a' Király kívánni fogja, ötöt az Országban határan kívül-is segíteni. 2.) Hogy a' Tsászárné gáranté-rozza a' Svédok Királynának azt a' Constituziot, melyet ez az Országban 1789-ben bé-hozott. — 3.) Hogy a' Tsászárné légyen kezes az iránt is, hogy midön a' Király Országában nem lézzen-is, meg-ma-rad az Országban a' belső tsendelség.

Az Orosz birodalomnak Svétziával való mostani ujjanton esett szoross öszve szövetkezését, Bétsnek Berlinnel való öszve barátkozása által tartják némellyek okoztatottnak lenni.

A' mondatik, hogy a' Frantzia N. Gyűlést leg-inkább irtoztattya a' Király Rokoninak az Országban kívül való léte. Közelebből meg-is határozta a' Gyűlés, hogy a' nagyobbiknak ezek között *José Xaver Lajosnak* tudtára adattassék, hogy ha egy hónap alatt hazájában meg-nem jelenéndik, el-fogja a' Frantzia Koronához, való julsát vezteni.